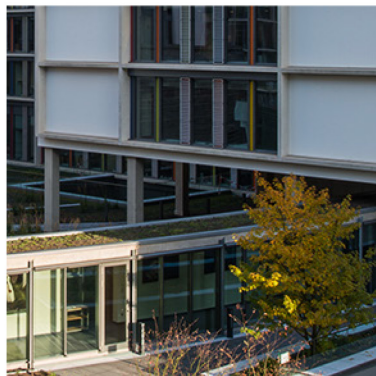

Europos Audito Rūmų **ETIKOS GAIRĖS**

EUROPOS
AUDITO
RŪMAI

LT

Pirmininko pratarmė

Gerbiamieji kolegos,

visi mes nuolat susiduriame su situacijomis, kai reikia priimti sprendimus ar pasirinkti, kaip elgtis, kad nepažeistume savo etikos taisyklių ir principų. Pavyzdžiui, gali prireikti nuspręsti, ar priimti audituojamo subjekto kvietimą pietų, ar atskleisti informaciją, kurios prašo kolega. Šio dokumento tikslas – pateikti gaires ir trumpai apžvelgti atitinkamas taisykles ir principus, papildomai pateikiant praktinių pavyzdžių, kad būtų lengviau juos taikyti.

Parengėme šias gaires, kad padėtume jums ir pateiktume išsamių patarimų, tačiau kiekviena situacija yra unikali. Jokia taisyklė negali apimti visų aplinkybių. Kartais sudėtinga nuspręsti, kaip teisingai elgtis. Susidūrę su etikos klausimais, galite imtis keleto veiksmų: išanalizuoti visus atitinkamus problemos aspektus, peržiūrėti gaires, aptarti situaciją su savo vadovu arba kreiptis į Audito Rūmų patarėjus etikos klausimais. Jums nereikia spręsti šių klausimų vieniems. Visuomet galite pasitelkti pagalbą.

Visi kartu galime prisidėti, kad mūsų institucijoje būtų puoselėjama solidi etikos kultūra.

Tony Murphy
Pirmininkas

Ivadas

01 Audito Rūmų narių ir darbuotojų elgesį reglamentuojančios taisyklės išdėstytos Sutartyje¹, Tarnybos nuostatuose² ir Audito Rūmų bei Generalinio sekretoriaus vidaus taisyklėse ir sprendimuose³. Šios taisyklės yra privalomos ir už jų pažeidimą gali būti taikomos sankcijos. Be to, Audito Rūmai, kaip audito institucija, visapusiškai laikosi INTOSAI etikos kodekso, kuriame pateikiamos vertybės ir principai, kuriais darbuotojai turėtų grįsti savo elgesį.

02 Audito Rūmų misija, kaip apibrėžta jų [2021–2025 m. strategijoje](#), yra: „[a]tliekant nepriklausomą, profesionalų ir paveikų audito darbą, įvertinti ES veiksmų ekonomiškumą, veiksmingumą, efektyvumą, teisėtumą ir tvarkingumą, kad būtų pagerintas atskaitingumas, skaidrumas ir finansų valdymas, taip stiprinant piliečių pasitikėjimą ir veiksmingai reaguojant į ES kylančius dabartinius ir būsimus iššūkius.“

03 Kad galėtų veikti kaip nepriklausomas viešųjų finansų išorės auditorius, Audito Rūmai turi būti laikomi vertais pasitikėjimo visoje savo veikloje. Jie turi būti pavyzdinė organizacija ir turėtų skatinti ir užtikrinti etikos ir etikos vertybių laikymąsi visuose savo veiklos aspektuose. Kiekvienas iš mūsų, Audito Rūmų darbuotojų, gali prisidėti didinant suinteresuotųjų bei audituojamų subjektų ir ES piliečių pasitikėjimą, elgdamasis etiškai ir vengdamas bet kokių situacijų, kurios galėtų pakenkti institucijai, net ir ją palikus.

04 Pirmoji šių etikos gairių dalis grindžiama vertybėmis, principais ir elgsena, kurių turime laikytis pagal TAAIS 130, o antroje dalyje daugiausia dėmesio skiriama Tarnybos nuostatuose nustatytoms tarnautojų pareigoms. Pirmoji dalis taikoma nariams ir visiems kitiems darbuotojams, įskaitant deleguotuosius nacionalinius ekspertus, stažuotojus, laikinuosius darbuotojus ir Audito Rūmų patalpose dirbančius išorės rangovus. Antroji dalis taikoma visiems darbuotojams, kuriems taikomi Tarnybos nuostatai⁴, ir pagal analogiją deleguotiesiems nacionaliniams ekspertams ir stažuotojams. Nariams taikomi etikos reikalavimai nustatyti Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo, Audito Rūmų darbo tvarkos taisyklėse ir susijusiose įgyvendinimo taisyklėse bei Audito Rūmų narių ir buvusių narių [Elgesio kodekse](#).

¹ Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo (285 ir 286 straipsniai).

² Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatai ir kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygos.

³ Visas vidaus taisykles ir sprendimus galima rasti specialiaame Etikos puslapyje Audito Rūmų intranete.

⁴ Pareigūnai, laikinieji darbuotojai ir sutartininkai. Tai taip pat taikoma Generaliniam sekretoriui.

05 Šių etikos gairių tikslas – padėti mums užtikrinti, kad visi mūsų sprendimai ir veiksmai būtų pagrįsti Audito Rūmų strategijoje apibrėžtomis vertybėmis ir atitiktų INTOSAI kodekse nustatytus principus bei Tarnybos nuostatuose nustatytas prievoles. Šios vertybės yra nepriklausomumas, sąžiningumas, objektyvumas, skaidrumas ir profesionalumas.

06 Šiame dokumente išdėstyti pagrindiniai principai, tačiau kiekvienas asmuo privalo susipažinti su Audito Rūmų etikos reikalavimais ir juos taikyti, kad tinkamiausiai reaguotų į kiekvieną etikos iššūkį, su kuriuo gali susidurti. Todėl raginame elgtis apgalvotai ir vadovautis sveika nuovoka, o prireikus kreiptis patarimo ir atvirai pasikalbėti su vadovais⁵, kitais kolegomis ir patarėjais etikos klausimais.

07 Nariams ir vyresniesiems vadovams tenka ypatinga atsakomybė etikos srityje, nes būtent jie nustato toną vadovų lygmeniu ir savo pavyzdžiu daro reikšmingą įtaką institucijos kultūrai.

Etinės vertybės ir principai

Nepriklausomumas

Savo pareigas atliekame būdami laisvi nuo įtakos, kuri gali kelti pavojų arba būti laikoma keliančia pavojų mūsų profesiniams sprendimams.

08 Labai svarbu, kad Audito Rūmų nepriklausomumas būtų neabejotinas. Turite elgtis taip, kad būtų skatinamas pasitikėjimas mūsų nepriklausomumu, užtikrindami savo nepriklausomybę nuo aplinkybių ar įtakos, kurios kelia pavojų arba gali būti laikomos keliančiomis pavojų jūsų profesiniams sprendimams.

09 Yra du nepriklausomumo aspektai: faktinis nepriklausomumas ir regimas nepriklausomumas. Privalote sugebėti atlikti savo pareigas taip, kad jums nedarytų poveikio ryšiai, kurie gali ir (arba) atrodo galintys turėti įtakos ir kelti pavojų jūsų profesiniams sprendimams. Be to, turėtumėte vengti aplinkybių, dėl kurių trečioji šalis, žinanti atitinkamą informaciją, galėtų pagrįstai abejoti jūsų sąžiningumu, objektyvumu ar profesiniu skepticizmu arba padaryti išvadą, kad jiems kilo pavojus.

10 Negalite priimti jokių įsakymų ar nurodymų iš jokios vyriausybės, institucijos, organizacijos ar Audito Rūmuose nedirbančio asmens. Jei esate komandiruotas į kitą

⁵ Audito Rūmuose „vadovai“ reiškia narius, Generalinį sekretorių, direktorius, pagrindinius vadybininkus ir kabinetų vadovus.

organizaciją, galite sutikti su jos nurodymais, jei jie atitinka Audito Rūmų darbuotojams taikomus etikos reikalavimus ir neprieštarauja kitoms Audito Rūmų pozicijoms ar politikai.

Sąžiningumas

Veikiame sąžiningai, patikimai ir tik ES viešojo intereso labui, siekiame rodyti pavyzdį savo profesiniame darbe ir savo institucijos valdymu.

11 Audito Rūmai yra įsipareigoję tarnauti ES piliečių, kurie tikisi kokybiškų audito paslaugų ir prieinamos administracijos, interesams.

12 Audito Rūmų ištekliai turi būti valdomi teisėtai, tvarkingai ir patikimai finansiškai. Audito Rūmai turėtų būti finansų valdymo pavyzdžiu, visapusiškai laikydamiesi Finansinio reglamento ir kitų taikytinų taisyklių. Jie taip pat privalo įgyvendinti savo tikslus ekonomiškai, efektyviai ir veiksmingai.

13 Todėl turite laikytis visų taikomų įstatymų, reglamentų, politikos, procedūrų ir standartų. Siekite parodyti, kad esate verti pasitikėjimo, ir venkite bet kokio elgesio, kuriuo galite diskredituoti instituciją.

14 Veikite taip, kad būtų apsaugoti institucijos interesai. Todėl neturėtumėte priimti nurodymų imtis kokių nors neteisėtų ar neetiškų veiksmų.

Objektyvumas

Esame nešališki ir objektyvūs, savo audito išvadas grindžiame pakankamais, tinkamais ir patikimais įrodymais.

15 Objektyvumas yra protinis nusiteikimas, kuris asmenims suteikia galimybę veikti nešališkai ir objektyviai, pristatant ar vertinant dalykus remiantis faktais, o ne savo pačių jausmais ir interesais, ir savarankiškai priimant sprendimus.

16 Turite vengti bet kokių realių, galimų ar akivaizdžių interesų konfliktų. Konfliktai gali kilti dėl šeimos ar asmeninių ryšių, politinių ar nacionalinių pažiūrų, ekonominių interesų ar bet kokių bendrų interesų su trečiąja šalimi. Turite būti itin atidūs tokiems klausimams ir tam, kaip juos gali suvokti kiti asmenys. Interesų konflikto sąvoka susijusi ne tik su situacijomis, kai darbuotojas turi privatų interesą, kuris faktiškai turėjo įtakos jo nešališkumui ir objektyvumui, bet ir su situacijomis, kai nustatytas interesas visuomenės aktyse galėtų atrodyti kaip darantis įtaką šiems dalykams. Prieš pradėdami vykdyti audito

užduotį, projektą ar viešųjų pirkimų procedūrą turėtumėte informuoti savo vadovą apie bet kokį tokį konfliktą ar galimą konfliktą.

17 Darbuotojai neturėtų audituoti tos pačios srities per ilgai; šiuo tikslu Audito Rūmai taiko darbuotojų rotacijos politiką (DEC 039/21).

18 Turėtumėte užsiimti tik tokia išorės veikla, kurią vykdyti leidžiama pagal Elgesio kodeksą Audito Rūmų nariams ir pagal Tarnybos nuostatus Audito Rūmų darbuotojams, visada atsižvelgdami į pareigą būti lojaliems institucijai. Visų pirma susilaikykite nuo bet kokios veiklos, kuri galėtų pakenkti Audito Rūmų reputacijai, sukelti abejonių dėl jūsų nešališkumo arba trukdyti jūsų darbui.

19 Privalote nei savo, nei kitų vardu nepriimti dovanų ir neturėti kitokios naudos, kurios galėtų turėti įtakos, yra skirtos daryti įtaką arba gali būti suvokiamos kaip darančios įtaką jūsų darbui.

20 Glaudūs tiesioginio ar netiesioginio vadovo arba prižiūrinčio pareigūno ir atskaitingo darbuotojo ryšiai⁶ kenkia priežiūros institucijos objektyvumui ir kelia interesų konfliktą.

Skaidrumas

Savo nustatytus faktus pateikiame rengdami aiškias, išsamias ir prieinamas ataskaitas, skelbiamas visomis ES kalbomis, laikydamiesi konfidencialumo ir duomenų apsaugos reikalavimų.

21 Audito Rūmai vykdo atviros vidaus ir išorės komunikacijos politiką. Atvirumas daro teigiamą poveikį bendradarbiavimui. Atitinkama informacija su kitais reikia dalytis taikant poreikio žinoti principą: turėtumėte žinoti, kokią informaciją turite ir kuriems kolegoms jos gali prireikti jų darbe.

22 Tačiau dalijimasis informacija, skaidrumas ir atskaitomybė turi būti tinkamai suderinti su jūsų darbui taikoma pareiga laikytis konfidencialumo. Privalote imtis priemonių informacijai apsaugoti pagal konfidencialumo pareigą, kuri ir toliau galios jums palikus instituciją.

23 Visuomet būkite atsargūs dalydamiesi informacija už Audito Rūmų ribų. Nedvejodami kreipkitės į savo vadovą ir už komunikaciją atsakingą skyrių arba duomenų apsaugos pareigūną ar informacijos saugumo pareigūną.

⁶ Artimi ryšiai ar artima draugystė.

24 Darbuotojai visus žurnalistų prašymus turi perduoti Audito Rūmų ryšių su žiniasklaida skyriui.

25 Tais atvejais, kai prašymai pateikti informaciją arba skundai yra netinkami (pavyzdžiui, pasikartojantys, neturintys prasmės arba grubiai suformuluoti), juos atmesime mandagiai, bet tvirtai, visada pateikdami tinkamą pagrindimą. Audito Rūmų darbuotojai visada turi susilaikyti nuo netinkamų skundų teikimo.

Profesionalumas

Vadovaudamiesi tarptautiniais audito standartais, įgyjame, plėtojame ir išlaikome aukščiausią žinių, kompetencijos ir įgūdžių, reikalingų viešojo audito profesijai ir ES finansų bei politikos valdymui, lygį.

26 Turėtumėte įgyti ir palaikyti žinių ir įgūdžių lygį, reikalingą tam, kad galėtumėte veikti profesionaliai, pagal taikytinus standartus ir teises bei veiklos procedūras. Turėtumėte dirbti rūpestingai, kruopščiai ir laikytis terminų, pagal jūsų užduotims keliamus reikalavimus.

27 Vadovams tenka ypatinga atsakomybė nustatyti darbuotojų mokymo poreikius. Taikant darbuotojų darbo vertinimo sistemą turėtų būti atsižvelgiama į jų profesinio tobulėjimo poreikius. Nariai ir vadovai imasi priemonių užtikrinti, kad visiems darbuotojams būtų sudarytos vienodos profesinio tobulėjimo sąlygos ir galimybės.

28 Puoselėkite profesinį ir asmeninį bendradarbiavimą, būkite atviri ir pasirengę dalytis žiniomis ir padėti kolegoms iš kitų Audito Rūmų direktoratų ir skyrių. Savo darbe gerbkite kitų nuomonę ir mokėkite priimti pagrįstą nesutikimą su jūsų nuomone. Grįžtamasis ryšys turi būti teikiamas pagarbiai, sąžiningai ir konstruktyviai.

29 Nariams, Generaliniam sekretoriui ir visiems vadovams tenka ypatinga atsakomybė puoselėti gerą darbo aplinką, kuri yra labai svarbi tiek siekiant Audito Rūmų tikslų, tiek užtikrinant darbuotojų pasitenkinimą. Be kita ko, turi būti vengiama bet kokios formos diskriminacijos, laikomasi Audito Rūmų politikos, kuria siekiama užtikrinti pagarbą ir deramą darbo aplinką, kurioje netoleruojamas priekabiavimas, ir aktyviai remiama įvairovės ir įtraukties Audito Rūmuose politika.

30 Bendraudami su visuomene rodykite atsidavimą, kompetenciją, mandagumą ir paslaugumą. Prašymai pateikti informaciją turi būti nedelsiant priimami pateikiant gavimo patvirtinimą. Atsakymai turi būti surašyti pareiškėjo vartojama kalba, jei tai yra oficiali Europos Sąjungos kalba, ir paprastai turi būti išsiųsti per penkiolika darbo dienų.

Jei tai neįmanoma, nusiųskite preliminarų atsakymą, nurodydami pagrįstą terminą galutiniam atsakymui pateikti.

31 Privalome nedelsiant raštu pranešti apie bet kokius sprendimus, kurie daro poveikį asmenų teisėms ir interesams (pavyzdžiui, su darbuotojais susijusiems klausimais, kaip antai paaukštinimai, paskyrimai ar finansinės teisės), visų pirma tiesiogiai susijusiems asmenims. Pranešime turėtų būti nurodytos galimybės apskųsti sprendimą, institucijos, į kurias galima kreiptis, ir terminai, iki kurių tai turi būti padaryta (visų pirma teisminės institucijos ir Ombudsmenas).

Audito Rūmų darbuotojų, kaip ES pareigūnų, su etika susijusios pareigos

32 Tarnybos nuostatų II antraštinėje dalyje nustatytos ES pareigūnų ir kitų tarnautojų teisės ir pareigos. Kai kurios iš jų išsamiau aprašytos toliau, nurodant, kaip šias pareigas galima įvykdyti. Kai kurios pareigos toliau plačiau aprašytos kituose dokumentuose, sprendimuose ir politikoje, kurie, kai įmanoma, nurodyti šiose gairėse. Kad būtų užtikrintas elgesys pagal Tarnybos nuostatuose nustatytus etikos reikalavimus, turėtumėte visada turėti galvoje toliau nurodytus principus.

33 Apdairumas: visada išlaikykite savo pareigų orumą, apmąstydami galimas tiek jūsų veiksmų, tiek neveikimo pasekmes. Taip pat visuomet, visame, ką darote ar sakote, demonstruodami reikiamą nuosaikumą bei santūrumą ir deramą proporcingumo pojūtį.

34 Lojalumas: esate saistomas lojalumo institucijai ir Europos Sąjungai pareigos. Tai esminė jūsų indėlio į Audito Rūmų misiją ir tinkamą institucijos veikimą dalis.

35 Pagarba: tai yra pasitikėjimo, saugumo ir gerovės pagrindas ir Audito Rūmų organizacinės kultūros ramstis.

36 Atsakomybės jausmas: savo užduotis atlikite kuo stropiau, ieškokite sprendimų iškilus sunkumams. Susipažinkite su savo teisiniais įsipareigojimais ir atitinkamomis administracinėmis taisyklėmis bei procedūromis ir jų laikykitės.

37 Skaidrumas ir atskaitomybė: turite sugebėti paaiškinti savo sprendimų ir veiksmų priežastis.

Bendras elgesys

Tarnybos nuostatų 12 straipsnis

„Pareigūnas susilaiko nuo bet kokių veiksmų ar elgesio, kurie gali daryti žalą jo užimamam postui“.

38 Privalote susilaikyti nuo bet kokių veiksmų ar elgesio, kurie gali daryti žalą ES viešosios tarnybos reputacijai. Taip elgtis turite tiek darbe, tiek išorės veikloje. Dėl nepriimtinių veiksmų ar elgesio gali būti pradėtos drausminės procedūros.

Interesų konfliktų vengimas

Tarnybos nuostatų 11a straipsnis

39 *„Atlikdamas savo pareigas pareigūnas nesiima tvarkyti reikalų, kuriais jis tiesiogiai ar netiesiogiai suinteresuotas tokiu mastu, kad tai gali turėti neigiamos įtakos jo nešališkumui, ypač, kai yra suinteresuotumas dėl šeimos ar finansinių dalykų, išskyrus toliau numatytus atvejus“.* Jei dalyvaujate priimant sprendimus, turėtumėte vengti interesų konfliktų ar bet kokių tariamų interesų konfliktų, kad išvengtumėte kaltinimų neobjektyvumu ar šališkumu. Jei patekote į realaus ar tariamo interesų konflikto situaciją (t. y. turite priimti sprendimą klausimu, dėl kurio turite asmeninių interesų, todėl gali kilti pavojus jūsų nešališkumui), turėtumėte nedelsdamas apie tai pranešti savo vadovui (-ams), kuris (-ie) prireikus kreipsis šiuo klausimu į Generalinį sekretorių. Taip pat galite tiesiogiai raštu informuoti Generalinį sekretorių. Tokiu atveju galite būti laikinai atleistas nuo pareigų, dėl kurių kyla interesų konfliktas.

40 Papildomos pareigos, kylančios iš Tarnybos nuostatuose nurodytų nuostatų, kuriomis siekiama išvengti interesų konfliktų situacijų:

- 1) deklaruokite savo sutuoktinio ar partnerio apmokamą darbą (Tarnybos nuostatų 13 straipsnis, deklaracijos forma pateikta [Žmogiškųjų išteklių portale](#));
- 2) iš anksto paprašykite leidimo, jei ketinate vykdyti išorės veiklą aktyvios tarnybos ar atostogų dėl asmeninių priežasčių metu (Tarnybos nuostatų 12b straipsnis, Pranešimas personalui 152/2021, deklaracijos forma pateikta [Žmogiškųjų išteklių portale](#));
- 3) iš anksto paprašykite leidimo, jei ketinate vykdyti bet kokią profesinę veiklą dviejų metų laikotarpyje nuo tada, kai palikote tarnybą (Tarnybos nuostatų 16 straipsnis, Pranešimas personalui 152/2021, deklaracijos forma pateikta [Žmogiškųjų išteklių portale](#));

- 4) deklaruokite savo ketinimą kandidatuoti į visuomeninį postą (Tarnybos nuostatų 15 straipsnis, deklaracijos forma pateikta [Žmogiškųjų išteklių portale](#));
- 5) deklaruokite ketinimą skelbti bet kokią su ES darbu susijusią medžiagą (Tarnybos nuostatų 17a straipsnis, deklaracijos forma pateikta [Žmogiškųjų išteklių portale](#)).

Saviraiškos laisvės apribojimai

Tarnybos nuostatų 17 straipsnis

„Be leidimo pareigūnas negali atskleisti jokios informacijos, gautos atliekant savo pareigas, išskyrus atvejus, kai tokia informacija jau yra išviešinta ar visuomenei sudaryta galimybė ją sužinoti“.

41 Turite laikytis Audito Rūmų informacijos saugumo politikos, ES įslaptintos informacijos apsaugos taisyklių, informacijos įslaptinimo politikos ir gairių, taip pat Reglamento (ES) 2018/1725 nuostatų dėl asmens duomenų tvarkymo ES institucijose ir visų susijusių vidaus taisyklių. Kilus abejonių, turėtumėte pasikonsultuoti su Audito Rūmų duomenų apsaugos pareigūnu arba informacijos saugumo pareigūnu.

42 Pareikšdami nuomonę privalote laikytis lojalumo ir santūrumo principų, ypač tais atvejais, kai tos nuomonės akivaizdžiai skiriasi nuo deklaruojamos institucijos politikos ar pozicijų. Tai ypač svarbu vadovams. Visos nuomonės dėl ES veiklos turi būti reiškiamos nuosaikiai ir jums prisiimant visą atsakomybę.

43 Nepaisant to, kokia priemone naudojamosi asmeninei nuomonei apie ES veiklą išreikšti, ja turėtų būti naudojamosi privačiai, aiškiai nurodant, kad pareiškimai ir nuomonės yra asmeniniai. Be to, visada turėtumėte veikti atsakingai ir susilaikyti nuo bet kokių veiksmų ar pareiškimų, dėl kurių galėtų būti neigiamai vertinamos jūsų pareigos arba Audito Rūmai (Tarnybos nuostatų 12 straipsnis).

Dovanos ir svetingumas

Tarnybos nuostatų 11 straipsnio antra pastraipa

„Negavęs paskyrimų tarnybos leidimo, pareigūnas nepriima jokios vyriausybės ar jokio kito institucijai, kurioje jis dirba, nepriklausančio šaltinio garbės ženkle, apdovanojimo, suvenyro, paslaugos, dovanos ar bet kokio kito atlygio, išskyrus už paslaugas, teiktas prieš jį paskiriant arba jam išėjus specialią atostogų karinės ar kitos nacionalinės tarnybos tikslu ir susijusias su tokia tarnyba“.

44 Paprastai reikėtų atsisakyti profesinėje aplinkoje siūlomų dovanų, kurios turi daugiau nei simbolinę vertę. Išskirtinėmis aplinkybėmis (pavyzdžiui, jei to reikalauja mandagumo taisyklės socialinėje aplinkoje, arba jei dėl kultūrinių ar diplomatinių priežasčių atsisakymas gali būti neteisingai interpretuojamas) ir jei akivaizdu, kad nėra rizikos Audito Rūmų interesams ir įvaizdžiui visuomenėje, dovanos arba svetingumo ženklai, kurių numanoma vertė yra mažesnė nei 50 eurų, gali būti priimami be išankstinio leidimo. 50–150 eurų vertės dovanos gali būti priimanamos tik leidus Paskyrimų tarnybai, kuri atsižvelgs į šiuos veiksnius:

- 1) dovaną siūlančio subjekto pobūdį ir iš to paties šaltinio anksčiau gautos naudos ar dovanų skaičių;
- 2) akivaizdų dovanos motyvą;
- 3) dovaną siūlančio subjekto ir Audito Rūmų ryšį;
- 4) bet kokį poveikį Audito Rūmų interesams;
- 5) asmenį ar asmenis, kuriems siūloma dovana, ir jų pareigas;
- 6) dovanos pobūdį ir numanomą vertę.

45 Jei dovanų numanoma vertė viršija 150 eurų, leidimas nesuteikiamas. Turėtumėte vengti kaupti dovanas, netgi tas, kurių vertė mažesnė nei 50 eurų ir nepriklausomai nuo šaltinio, nes dėl to gali kilti interesų konfliktas.

46 Visada turi būti atsisakoma dovanų grynaisiais pinigais.

47 Pasiūlymai dėl apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų, pavyzdžiui, darbo pietūs ar vakarienės, kuriuose asmuo dalyvauja eidamas savo pareigas, gali būti priimti, jei nekyla realaus ar numanomo interesų konflikto rizika. Komandiruotės, kurių išlaidos turi būti padengtos iš išorės šaltinių, turėtų būti priimanamos tik tada, kai jos atitinka tarnybos interesus ir jei nekyla realaus ar tariamo interesų konflikto rizika.

48 Jei turite atsisakyti dovanos, tai darykite diplomatiškai ir mandagiai, bet tvirtai, jei reikia, nurodydami pareigas, remiantis Tarnybos nuostatais ir šiomis gairėmis.

Pareiga padėti savo vadovams ir laikytis nurodymų

Tarnybos nuostatų 21 ir 21a straipsniai

„Bet kurio rango pareigūnas padeda ir teikia pasiūlymus savo viršininkams; jis yra atsakingas už savo pareigų vykdymą.

[...]

Pareigūnas, gavęs įsakymų, kurie jo nuomone yra nederami, arba dėl kurių gali kilti rimtų sunkumų, apie tai informuoja savo tiesioginį viršininką, kuris, jei tokia informacija

pateikiama raštu, turi atsakyti raštu. Laikantis 2 dalies nuostatų, jei tiesioginis viršininkas patvirtina įsakymus, o pareigūnas mano, kad toks patvirtinimas nėra tinkamas reagavimas į jo susirūpinimo priežastis, jis šiuo klausimu raštu kreipiasi į betarpiškai aukštesnę pagal hierarchiją instituciją. Jei pastaroji raštu patvirtina įsakymus, pareigūnas turi juos vykdyti, išskyrus atvejus, kai jie yra akivaizdžiai neteisėti ar pažeidžia svarbius saugos standartus“.

49 Turite padėti bei teikti patarimus savo vadovams ir laikytis nurodymų, išskyrus atvejus, kai jie yra akivaizdžiai neteisėti. Esate atsakingi už jums pavestų pareigų vykdymą. Tačiau galite ir netgi esate raginamas pateikti pasiūlymų ir konstruktyvios kritikos.

Ryšiai su kolegomis

Tarnybos nuostatų 12a straipsnis

„Pareigūnai susilaiko nuo bet kokios formos psichologinio ar seksualinio priekabiavimo“.

50 Darbo aplinka, grindžiama veiksmingu ir efektyviu bendradarbiavimu, priklauso nuo kolegų tarpusavio pagarbos, tolerancijos skirtumams ir nuo mandagus bei aiškaus bendravimo, neatsižvelgiant į hierarchinę padėtį.

51 Audito Rūmai visiškai netoleruoja bet kokios formos psichologinio ir seksualinio priekabiavimo.

52 Jokiu būdu negalite kenkti kolegų orumui netinkamu elgesiu arba agresyvia ar šmeižiančia kalba. Dėl bet kokios formos netinkamo ar agresyvaus elgesio gali būti taikomos drausminės procedūros.

Parodymų davimas teismo procese

Tarnybos nuostatų 19 straipsnis

„Vykstant teismo procesui, pareigūnas, negavęs paskyrimų tarnybos leidimo, jokių pretekstų neatskleidžia informacijos, kuri jam buvo patikėta einant pareigas. Leidimą atsisakoma suteikti tik kai tai būtina siekiant apsaugoti Sąjungos interesus ir toks atsisakymas neturėtų turėti baudžiamojo pobūdžio padarinių pareigūno atžvilgiu“.

53 Jei per su jūsų darbu susijusį teismo procesą turite duoti parodymus, pirmiausia turite prašyti Paskyrimų tarnybos leidimo, išskyrus atvejus, kai parodymus duoti kviečia Europos Sąjungos Teisingumo Teismas arba Drausmės komisija. Tai taip pat būtų taikoma procedūroms, kurios yra analogiškos teismo procesui, pavyzdžiui, arbitražui, į

kurį gali būti kviečiami atvykti liudytojais, kaip ir teismo proceso metu. Iš esmės toks leidimas bus suteiktas. Kompetentingai institucijai išdavus leidimą, jums bus pranešta, kad jūsų imunitetas yra panaikintas.

Pranešimas apie rimtus pažeidimus (informavimas apie pažeidimus)

Tarnybos nuostatų 22 ir 22a straipsniai

„1. Bet kuris pareigūnas, kuris vykdydamas savo pareigas ar užsiimdamas su tuo susijusia veikla sužino faktą, iš kurių galima daryti prielaidą, kad, galbūt, egzistuoja neteisėta veikla, įskaitant sukčiavimą ar korupciją, kenkianti Sąjungos interesams, arba su profesinių pareigų atlikimu susijęs elgesys, kuris gali būti rimtas Sąjungos pareigūnų prievolių pažeidimas, jis nedelsdamas apie tai informuoja arba savo tiesioginį viršininką, arba savo Generalinį direktorių, arba, jeigu jo nuomone tai daryti verta, Generalinį sekretorių, arba lygiavertes pareigas einančius asmenis, arba betarpiškai Europos kovos su sukčiavimu tarnybą (OLAF).

2. Bet kuris pareigūnas, gavęs 1 dalyje minėtą informaciją, nedelsdamas praneša OLAF visus jam žinomus faktus, iš kurių galima daryti prielaidą, kad egzistuoja 1 dalyje minėti pažeidimai.

3. Institucijos veiksmai, kurių ji imasi pareigūnui pranešus 1 ir 2 dalyse minėtą informaciją, neturi jam turėti jokių žalingų padarinių, jei pareigūnas veikė pagrįstai ir sąžiningai“.

54 Jei nesate tikras, kad faktai, apie kuriuos sužinojote, rodo rimtą pažeidimą, tačiau įtariate, kad tai yra neetiškas elgesys, apie juos taip pat galite pranešti savo vadovams arba Generaliniam sekretoriui. Taip pat galite kreiptis patarimo į Audito Rūmų patarėjus etikos klausimais.

55 Audito Rūmų nariams ir vadovams tenka ypatinga atsakomybė padėti apsaugoti darbuotojus, kurie atskleidžia ir praneša apie pažeidimus, kaip nustatyta Tarnybos nuostatuose.

56 Audito Rūmai priėmė išsamias gaires dėl pranešimo apie rimtus pažeidimus. Jas galima rasti intranete, etikos puslapyje.

Pareiga būti institucijos dispozicijoje

Tarnybos nuostatų 20, 55 ir 60 straipsniai

„Pareigūnas gyvena arba savo vietovėje, kurioje jis dirba, arba ne toliau nuo jos nei tai yra suderinama su tinkamu jo pareigų atlikimu. Pareigūnas praneša Paskyrimų tarnybai savo adresą ir nedelsdamas informuoja ją apie bet kokius adresą pasikeitimus“.

„Faktiškai dirbantys pareigūnai visada yra jų institucijos dispozicijoje“.

„Išskyrus ligos arba nelaimingų atsitikimų atvejus, be tiesioginio viršininko išankstinio leidimo pareigūnas negali neateiti į darbą. [...] Jeigu pareigūnas pageidauja atostogauti kitur nei savo darbo vietoje, jis turi gauti išankstinį paskyrimų tarnybos leidimą“.

57 Pareiga bet kuriuo metu būti Audito Rūmų dispozicijoje nereiškia, kad turite būti pasirengę dirbti bet kuriuo metu; ji reiškia, kad institucija turi turėti galimybę jus pasiekti bet kuriuo metu, kai to skubiai reikia. Tai taip pat reiškia, kad turite laikytis gyvenamosios vietos reikalavimų, nustatytų Tarnybos nuostatų 20 straipsnyje ir [Sprendime 61–2021](#). Siekiant užtikrinti, kad institucija galėtų jus pasiekti, turėtumėte nurodyti savo adresą ir asmeninį telefono numerį, kuris būtų naudojamas tik ekstremaliosios situacijos atveju arba kai institucijai reikia vykdyti savo pareigą rūpintis jumis. Ši pareiga taip pat reiškia, kad turite laikytis reikalavimo prašyti leidimo praleisti laikinojo nedarbingumo atostogas ne įdarbinimo vietoje (išskyrus skubius atvejus arba atvejus, kai to padaryti neįmanoma), laikytis oficialių darbo valandų, įprastos darbo savaitės ir įprastų atostogų bei nuotolinio darbo sąlygų ir į darbą neatvykti tik gavę leidimą ar dėl pateisinamos priežasties.

Tarnybos nuostatuose nustatytų pareigų nesilaikymas

Tarnybos nuostatų 86 straipsnis ir IX priedas

„Pareigūnui arba buvusiam pareigūnui, tyčia ar dėl aplaidumo nesilaikiusiam pagal šiuos Tarnybos nuostatus kylančių įsipareigojimų, gali būti taikoma drausminė nuobauda“.

58 Kai įtariama, kad pareigūnas arba buvęs pareigūnas, tyčia ar dėl aplaidumo nesilaikė šiuose Tarnybos nuostatuose nustatytų įsipareigojimų, gali būti pradėtas administracinis tyrimas faktams nustatyti. Jei atlikus tyrimą nustatoma, kad buvo pažeistas Tarnybos nuostatuose nustatytas įsipareigojimas, gali būti pradėtos drausminės procedūros.

59 Bet kokio tyrimo metu susijęs (-ę) asmuo (-enys) turi teisę į gynybą, teisę būti išklaustam ir Audito Rūmų nekaltumo prezumpciją. Kai Audito Rūmai taiko drausmines priemones, tai neužkerta kelio jų teisei inicijuoti civilinį arba baudžiamąjį procesą nacionalinės ar tarptautinės teisės pažeidimų atveju.